

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.5.2015 г.
COM(2015) 208 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Девети годишен доклад за 2014 г. относно изпълнението на помощта от Общността
съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване
на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото
развитие на общността на кипърските турци**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Девети годишен доклад за 2014 г. относно изпълнението на помощта от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета¹ (наричан по-нататък „Регламентът относно помощта“) представлява основата за подпомагането на общността на кипърските турци (ОКТ); в него е предвидено изискването за ежегодно докладване пред Съвета и пред Европейския парламент. Настоящият доклад обхваща 2014 година.

2. ПРОГРАМИРАНЕ НА ПОМОЩТА

Между 2006 г. и края на 2014 г. бяха програмирани 370 млн. евро за действия по Регламента относно помощта. Средствата по годишната програма за 2014 г. бяха в размер на 32,96 млн. евро². В многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014—2020 г. за първи път се предвижда многогодишна перспектива за програмата чрез разпоредба относно по-стабилно, ежегодно финансиране. Програмата за помощ обаче е с временен характер, като целта ѝ е да се подпомогне обединението на Кипър, а в Регламент № 1311/213³ на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка (МФР) е предвидена възможност за преразглеждане, в случай че обединението бъде постигнато през периода на МФР. След подписаната през февруари 2014 г. съвместна декларация на лидерите на общностите на кипърските турци и на кипърските гърци Комисията пое ангажимент да положи повече усилия, за да подпомогне общността на кипърските турци в подготовката ѝ за прилагане на достиженията на правото на ЕС.

3. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата се изпълнява в онези части на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър не упражнява действителен контрол, а прилагането на достиженията на правото на ЕС е временно преустановено по силата на Протокол 10 към Договора за присъединяване. Помощта се изпълнява основно чрез пряко управление от страна на Европейската комисия, но някои проекти се управляват непряко от Програмата на ООН за развитие (ПРООН) и от Британския съвет.

Комисията работи в единствен по рода си политически, правен и дипломатически контекст. Необходима е *ad hoc* организация за изпълнението на програмата, като същевременно се спазват принципите на добро финансово управление. При нормални обстоятелства правната рамка за помощта за развитие, предоставяна по финансирани от ЕС програми за подпомагане, се създава чрез споразумения с правителството бенефициер. Такива споразумения обаче не могат да бъдат сключени по отношение на помощта за общността на кипърските турци, поради което Комисията трябва да разчита на собствените

¹ ОВ L65, 7.3.2006 г., стр. 5.

² Решение C(2014)9366 на Комисията.

³ ОВ L347, 2.12.2013 г., стр. 884.

си познания за реда и условията, които съществуват на място. Управлението и намаляването на присъщия риск е част от отговорността на Комисията, като приетите мерки включват интензивен мониторинг и подкрепа за бенефициерите, преразгледани условия на плащане и внимателен подход към използването на банкови гаранции. Помощта включва значителни по размер безвъзмездни средства, чието управление изисква много ресурси.

С оглед на гарантирането на успешно и устойчиво прилагане при тези условия общността на кипърските турци трябва да се ангажира в максимална степен с процеса на привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Сътрудничеството между общностите на кипърските турци и кипърските гърци остава необходимо условие за постигане на крайната цел за обединение.

Програмният екип разчита на Службата за подпомагане на програмата на ЕС (EUPSO), разположена в северната част на Никозия. Представителството на Комисията в Кипър също така е домакин на срещи, семинари и пресконференции и предоставя на кипърската общественост информация, включително за програмата.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общ преглед

Очакваше се напредък при преговорите за споразумение, възобновени след съвместната декларация на лидерите през февруари, а Комисията имаше готовност да адаптира програмата според нуждите от подпомагане и доразвиване на постигнатите договорености. За съжаление през отчетния период не беше постигнат съществен напредък в преговорите за постигане на споразумение. Комисията продължава да прилага Регламента относно помощта, придържайки се към общата цел за подпомагане на обединението.

Сред важните събития през 2014 г. беше откриването на новата пречиствателна станция за отпадъчни води на двете общности в Mia Milia/Haspolat, Никозия. Бяха подписани над 50 споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства в отговор на три покани за представяне на предложения, отправени от Европейската комисия за подкрепа на развитието на частния сектор, на общностите и на гражданското общество. Чрез програмата за отпускане на стипендии, възложена през 2014 г. на Британския съвет, бяха подкрепени 115 студенти.

Както мерките за изграждане на доверие, с които се подкрепя опазването на културното наследство, така и Комитетът за безследно изчезналите лица, постигнаха високи резултати. С първоначална среща в Брюксел и редица мисии в Кипър беше поставено началото на нов цикъл помощ във връзка с достиженията на правото на ЕС, финансирана по програмата TAIEХ и включваща 60 експерти от държавите членки.

Както и през последните две години, през 2014 г. бяха положени съществени усилия за завършване на дейностите, финансирани от по-стари програми, и приключи работата по 225 договора. В края на годината неприключени бяха 264 договора в сравнение със 533 в края на 2011 г. Тези данни отразяват значителния обем на дейността (голяма част от която завършена), произтичаща от големите по размер средства, предоставени в началото на изпълнението на програмата за помощ, по-специално значителния брой споразумения за

отпускане на безвъзмездни средства. Поради това беше възможно оптимизиране на програмата, което доведе до по-целенасочен подход и по-приемлив обем на дейността.

Проблемен въпрос беше договорът за изграждането на канализационната мрежа на Фамагуста, който беше прекратен от Комисията през декември 2013 г. Процесът по разрешаването на спора съгласно заложените в договора условия на FIDIC отне значителен период от време и в края на 2014 г. беше на етап уреждане по взаимно съгласие. Този случай подчерта важната роля на общността на кипърските турци за гладкото изпълнение на проектите, както и при разрешаването на спорове.

Досега инкасирането на някои издадени на местно равнище банкови гаранции беше блокирано. Мерките, предприети от ОКТ през 2013 г. (промени в местните законови текстове и едностранно предоставяне на специален статут на EUPSO) бяха счестени от Комисията за достатъчни за защитата на механизма за уреждане на спорове и на банковите гаранции. Това позволи на Комисията да пристъпи към подписването на договори за отпускането на безвъзмездни средства за МСП, които зависеха от разрешаването на проблема с банковите гаранции.

Средствата, отпуснати съгласно Регламента относно помощта, се използват също така за спомагателни дейности, като през 2014 г. беше подписан нов 24-месечен договор за логистични услуги за службата EUPSO, който ще продължи до юли 2017 г.

4.2. Напредък по целите

Общата цел на програмата за помощ е да се подпомогне обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се обръща особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и с Европейския съюз и на подготовката за прилагането на достиженията на правото на ЕС. Дейностите по всяка от целите на Регламента относно помощта през 2014 г. са:

4.2.1. Цел 1: Развитие и реструктуриране на инфраструктурата

През м. март беше извършено дълго отлаганото частично временно приемане на оборудването за *далекосъобщителни мрежи* от ново поколение и беше завършена миграцията на преносните съоръжения на мрежата. Не беше изпълнен обаче планът на общността на кипърските турци да бъде разделено предоставянето на услуги от експлоатацията на мрежата, нито беше постигната пълна либерализация на сектора.

През април 2014 г. беше открита новата *пречиствателна станция* за отпадъчни води (ПСОВ) на двете общности в Mia Milia/Haspolat, Никозия. Това е най-голямата ПСОВ на острова, обслужваща и двете общности в Никозия. Строителните работи бяха осъществени чрез ПРООН с финансиране от Управителния съвет по въпросите на канализацията на Никозия и от ЕС. Целта е пречистените води да се използват повторно от двете общности, като проектантската работа във връзка с това намерение ще започне през 2015 г., но, за да бъдат програмирани и изпълнени строителните работи, трябва да бъдат потвърдени споразуменията между двете общности относно схемите за поделение на водата.

ЕС също така подпомага обсъжданията във връзка с подготовката за подмяна на *главен канализационен колектор*, който ще бъде свързан с пречиствателната станция за отпадъчни води в Mia Milia/Haspolat и ще обслужва и двете общности в Никозия. Този проект ще бъде финансиран от ЕС.

Бяха извършени повечето от неизпълнените преди това възстановителни работи за справяне с корозията и с други проблеми в пречиствателната станция за отпадъчни води в Morphou/Güzelyurt, а окончателният сертификат за характеристиките се очаква през 2015 г. Беше изготвена схема за повторното използване в селското стопанство на водата от тази пречиствателна станция, а тръжната процедура ще се проведе през 2015 г.

Новата *пречиствателна станция* за отпадъчни води във Фамагуста беше предадена през 2013 г., но проблемите с корозията, наложиха нанасянето на покрития или замяната на някои компоненти в рамките на срока за уведомяване за неизправности, който продължава и през 2015 г.

Бяха проведени широки консултации със заинтересованите страни, за да се очертаят параметрите на значителната техническа помощ за допълнителното укрепване на капацитета на общността на кипърските турци в областта на водоснабдяването, отпадъчните води и отпадъците. Този проект следва да бъде възложен за изпълнение в началото на 2015 г.

Необходими са действия в областта на *твърдите отпадъци*, за да се увеличи капацитета на депото за отпадъци в Koutsoventis/Güngör с втора клетка, както беше планирано в проекта. Това беше предвидено в програмата за 2014 г. Необходимо е да се положат усилия за ангажиране на повече заинтересовани страни в този сектор, за да се намали и в крайна сметка премахне неконтролираното изхвърляне на отпадъци. През 2015 г. ще започне предоставянето на допълнителна помощ за финализиране и прилагане на Генерален план за управление на твърдите отпадъци в съответствие с изискванията на достиженията на правото на ЕС.

Що се отнася до *опазването на природата*, беше подписан договор с ПРООН за завършване на изграждането на информационни и управленски центрове в четири зони със специална защита на околната среда. Изграждането на тези сгради беше спряно през 2011 г. след прекратяване на договора, като междуременно не бяха възможни никакви дейности, а от страна на кипърските турци продължава да е налице нерешителност, поради нерешен спор с предишния изпълнител. Освен това е необходимо проектите да бъдат съобразени с околната среда и да бъде постигнато съгласие с ОКТ относно различните техни аспекти.

4.2.2. Цел 2: Насърчаване на социалното и икономическото развитие

В рамките на третата покана за представяне на предложения (3 милиона евро) за *развитие на общностите* бяха подписани 7 договора за предоставяне на безвъзмездни средства. Целите на поканата са утвърждаване на природното и нематериалното културно наследство, подобряване на основните обществени услуги и активизиране на социалното сближаване и местното управление в селските райони. От общо 37-те договора за безвъзмездни средства, подписани в рамките на предходни схеми за развитие на общностите, 13 приключиха през 2014 г., а 12 са все още в процес на изпълнение.

В подкрепа на *конкурентоспособността на МСП* бяха подписани 40 договора за отпускане на безвъзмездни средства с цел подпомагане на модернизацията на МСП, като схемата съдържа компонент за стартиращи предприятия, който е на стойност 5 млн. евро. Завърши „картографирането“ на пазара на преработени храни и на екотуризма, като бяха идентифицирани потенциални нишови продукти.

Беше предоставяна непрекъсната техническа помощ на заинтересованите страни в областта на *развитието на селските райони*, здравето на растенията, диверсификацията на земеделските култури, биологичното земеделие и подкрепата за изпълнението на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства. Борбата с щетите, които средиземноморската плодова муха нанася на маслиновите насаждения, е от значение за целия остров и Комисията улеснява контактите между двете общности по този въпрос и оказва подкрепа за първия фестивал на маслините с участието на двете общности, въпреки че ефектът от това беше намален, тъй като въпросът е политически чувствителен. През 2014 г. беше подписан нов договор за проектирането на система за унищожаване на странични животински продукти. През 2014 г. стартира тръжна процедура за предоставянето на техническа помощ за ликвидирането на болести по животните, като договорот следва да бъде възложен през първото тримесечие на 2015 г.

В сектора на *образованието* се изпълняват 10 споразумения за отпускане на безвъзмездни средства на училища, подписани в края на 2013 г. Това е петата поред схема (0,7 млн. евро) в тази област и насърчава съвременните методи на преподаване и съвместните проекти между двете общности. В северната част на Кипър ресурсите за училищата са много ограничени и в много случаи безвъзмездните средства от ЕС са от жизненоважно значение за тяхното развитие.

След приключването на проекта в сферата на *професионалното образование и обучение и пазара на труда* (VETLAM) през 2012 г. и на оценката на дейностите в сектора беше проведена тръжна процедура за последващ проект (VETLAM II), насочен към разработването и популяризирането на системи за професионално образование и обучение (VET), обучение през целия живот и мерки за активно участие на пазара на труда.

През 2014 г. завърши вторият етап на мащабната (9,8 млн. EUR) програма за модернизиране на местната инфраструктура, изпълнявана от ПРООН. Седемгодишната програма се състоеше от множество компоненти, включително строителни работи за откриването на седми пропускателен пункт в Limnitis/Yeşilirmak, мерки за безопасността на сградите на пропускателния пункт Ledra/Lokmaci, подмяна на азбестови тръби в Никозия, културни събития, както и малки по размер безвъзмездни средства за дейности за повишаване на осведомеността по въпросите на околната среда, проведени в Karpasia/Karpaz.

От 2008 г. функционира Звено за управление на проекта (ЗУП), чиято цел е да подпомага бенефициерите на безвъзмездни средства, за да се подобри ефикасността и спазването на правилата при изпълнението, напр. като извършва проверки за потенциално недопустими разходи. Срокът на договора изтече в края на декември, а в края на 2014 г. беше подписан договор за ново ЗУП.

Икономическият прогрес беше наблюдаван чрез доверителен фонд на Световната банка, като бяха изготвяни специални доклади. В края на 2014 г. дейността беше почти завършена. Тази задача е особено важна с оглед на мандата съгласно Регламента относно помощта да се насърчава икономическото развитие. В процес на подготовка е нов договор със Световната банка.

4.2.3. *Цел 3: Насърчаване на помирението, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество*

Комитетът за безследно изчезналите лица (КБИЛ), подкрепен чрез споразумение за финансово участие с ПРООН, успя да идентифицира най-голям брой безследно изчезнали лица (157) до момента. От общо 2001 безследно изчезнали лица 948 вече са ексхумирани, а 564 са генетично идентифицирани и тленните им останки са върнати на близките им. Работата на място става все по-трудна, тъй като новите източници на информация са все по-малко, а евентуално останалите гробове са по-трудно достъпни. През 2014 г. едва на 17 % от проверените терени бяха открити останки, въпреки че през същата година беше предоставен достъп до втори район, който преди това беше недостъпен поради турското военно присъствие. През юли двамата кипърски лидери посетиха антропологичната лаборатория и призоваха свидетелите да предоставят информацията, с която разполагат. Комуникацията представлява съществена част от работата на КБИЛ; представената през април в Никозия изложба, показваща усилията на групата учени от двете общности, ще получи подпомагане по Регламента относно помощта, за да може да бъде видяна и на други места в Кипър и в други държави. Приблизително 70 % от цялото финансиране на КБИЛ се предоставя съгласно Регламента относно помощта. През м. декември беше подписано ново споразумение за делегиране с ПРООН на стойност 2,6 млн. евро.

Що се отнася до *опазването на културното наследство*, благодарение на получаваната подкрепа Техническият комитет за културното наследство, в който участват и двете общности, продължи да бележи напредък в работата си. Беше завършена работата по джамията Мустафа паша (по-рано известна като църквата Ставрос) във Фамагуста, хамама в Пафос (средновековна турска баня) и църквата Агиос Николаос в Syrianochori/Yayla. Приключи вторият етап от строителството на джамията в Deneia/Denya. Този проект е от съществено значение за изграждането на доверие между двете общности. През юли бяха разпределени допълнителни средства в размер на 1,3 млн. евро за други забележителности от крепостните стени на Фамагуста, напр. за възстановяване на част от стените между Кулата на Отело и Арсеналната кула, първия етап за достъп на посетители до крепостния равелин и възстановителните работи по бастиона Мартиненьо. В много от случаите е важно възможно най-бързо да се предприемат действия, за да се предотврати по-нататъшното рушене на забележителностите. През м. декември беше подписано ново споразумение за делегиране (етап 3 по програмата) с ПРООН на стойност 1,4 млн. евро, с което общата сума на помощта от ЕС за опазване на културното наследство достигна 6,7 млн. евро.

През 2014 г. бяха подписани десет нови споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства след покана по програмата „Гражданското общество на Кипър в действие“ (2,5 милиона евро) с цел укрепване на гражданското общество на кипърските турци, помирение и изграждане на доверие. Беше оказана подкрепа за ангажираността в областта на опазването на околната

среда, защитата на правата на човека и културата и спорта. В допълнение към подкрепата чрез безвъзмездни средства започнаха тържните процедури за предоставяне на техническа помощ за сектора на гражданското общество.

4.2.4. *Цел 4: Сближаване на общността на кипърските турци с Европейския съюз*

Академичната 2014—2015 беше първата година, попадаща в обхвата на двегодишното споразумение за делегиране, подписано с Британския съвет през 2013 г. за управление на *схемата за стипендии*, предоставяща възможности за обучение в ЕС на студенти, научни работници и специалисти от общността на кипърските турци. През първата година от изпълнението на тази дейност, възложена на Британския съвет, имаше известни трудности, но въпреки това през 2014 г. бяха отпуснати 115 стипендии. Специално внимание бе обърнато на информирането на студентите за възможностите извън Обединеното кралство, за да се разшири досегът на ОКТ с други европейски култури. Още 20 стипендии бяха предоставени пряко от Комисията в рамките на предходна покана за академичната 2013—2014 година.

През 2013 г. завърши първият проект *Infopoint*, чиято цел беше да се информира обществеността за програмата за помощ и политиките на ЕС и да се подобри осведомеността за ЕС чрез семинари, работни форуми и мероприятия за популяризиране. През декември беше подписано ново споразумение за *Infopoint* със същия мандат.

4.2.5. *Цели 5/6: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС*

Инструментът на Комисията за техническа помощ и обмен на информация (ТАІЕХ) оказва подкрепа за подготвянето на общността на кипърските турци за въвеждането на достиженията на правото на ЕС след уреждането на кипърския въпрос. През 2014 г. помощта бе насочена към 16 основни области, или сфери, на достиженията на правото на ЕС. През 2014 г. беше проведен нов подбор на експерти от държавите — членки на ЕС, но поради забавяния при постигането на съгласие с бенефициерите относно процеса на подбор общият брой на действия през 2014 г. (221) е по-малък отколкото през предходните години. Действията по ТАІЕХ включваха курсове за обучение, работни форуми, учебни посещения и правни консултации.

Подготовката от страна на общността на кипърските турци за бъдещото прилагане на достиженията на правото на ЕС продължава да бъде ограничена, възпрепятствана от все още ниската степен на приемане на законови текстове, имащи за цел привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС, ограничения законотворчески капацитет и непълното прилагане. Въпреки това през 2014 г. бяха приети важни законови текстове във връзка с храните и фуражите и безопасността на продуктите, като работата продължи с ускорени темпове през втората половина на годината.

Продължи подкрепата за търговията през демаркационната линия (Регламент 866/2004). Експерти от държавите — членки на ЕС, извършваха редовни фитосанитарни проверки на картофи и цитрусови продукти. Независими експерти също така изготвиха актуализиран списък на корабите, чийто улов може да се търгува през демаркационната линия.

4.3. Финансово изпълнение (договори и плащания)

4.3.1. Сключване на договори

През 2014 г. поетите задължения бяха в размер на 26,5 млн. евро. Редица обществени поръчки, особено за техническа помощ, ще бъдат завършени в началото на 2015 г. Благодарение на положените през последните три години усилия за приключване на договорите, оптимизиране на програмата и действия по възлагането на дейности на външни изпълнители, процентът на поетите задължения следва да се увеличи още през 2015 г., за да съответства в по-голяма степен на размера на годишните програми.

4.3.2. Плащания

През 2014 г. бяха разплатени 21 млн. евро. Очаква се нарастването на поетите задължения да доведе до възходяща тенденция при плащанията.

4.4. Мониторинг

Комисията носи пряка отговорност за изпълнението на повечето проекти (пряко управление). Надзорът от страна на служителите на Комисията е на високо ниво и включва проверки на място, срещи на обектите и заседания на управителните съвети. Специално звено за управление на програмата следи за усвояването на безвъзмездните средства за развитие на общностите, МСП и предприятията в селските райони и подкрепя бенефициерите на такива средства. Логистиката по TAIEH се следи чрез онлайн системата за управление на TAIEH.

4.5. Одит и контрол

Беше извършен също така последващ одит на редица обществени поръчки (услуги, строителство и доставки), финансирани по програмата за помощ, а проектът на окончателния доклад беше представен в края на 2014 г. Не беше докладвано за съществени грешки и не са налице действия за прилагане.

През 2013 г. структурата за вътрешен одит извърши одит на съвместното управление, за да оцени системите за вътрешен контрол на генерална дирекция „Разширяване“. Одитът включваше проекти, финансирани по програмата за помощ. Изпълнени са препоръките по отношение на оперативните проверки, оценката на риска и мониторинга.

4.6. Оценка

През 2014 г. приключи оценката на инструмента TAIEH с препоръки относно методите за определяне на приоритети, контрола на качеството, подробното описание на етапните цели и отчитането на капацитета за усвояване. През периода 2012—2013 г. бяха положени значителни усилия за оценка на секторно и програмно равнище и вече са предприети действия или такива са предвидени в програмата: вече е в ход оценка и усъвършенстване на показателите за програмата като цяло; през 2015 г. консултанти ще започнат работа по капацитета в областта на водата и твърдите отпадъци, а също и по укрепването на организациите на гражданското общество; подкрепата от TAIEH беше подсилена чрез нови планове за действие и нови експерти.

През 2014 г. Аржентинският екип за съдебна антропология (Equipo Argentino de Antropología Forense (EAAF), поканен от КБИЛ да извършва редовни оценки

на резултатите, направи предложения за подобряване на ефективността на работата на КБИЛ.

4.7. Информация, публичност и популяризиране

През 2014 г. бяха изпълнени 53 дейности за популяризиране, сред които церемонията по откриването на новата пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) на двете общности в Mia Milia/Haspolat, Никозия, церемонии по повод приключването на възстановителните работи на църквата Агиос Николаос в Sygianochoyi/Siryanochoy/Yayla и на джамията в Deneia/Denya, както и мащабно събитие, насочено към семействата на изчезнали лица „В търсене на изчезналите ни близки“, чиято цел беше да се повиши осведомеността за работата на КБИЛ.

Съвместно с представителството на Комисията в Никозия в северната част на Никозия беше организиран фестивал по повод Деня на Европа. Представителството на Комисията разпространи съобщения за медиите, представящи действията на програмата, на турски, гръцки и английски език.

4.8. Консултации с правителството на Република Кипър

Бяха проведени редовни срещи с представители на правителството на Република Кипър, по-специално при посещенията на високопоставени служители на Комисията. Комисията продължава да разчита на сътрудничество от страна на правителството на Република Кипър за проверка на правата на собственост и също така редовно провежда срещи с Постоянното представителство в Брюксел.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комисията продължава да предоставя помощ за постигане на основната цел, заложена в регламента, а именно *облекчаване на обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци*, но до постигането на споразумение ще се стигне чрез политически диалог, който Комисията насърчава и подкрепя. Въпреки че през 2014 г. не беше постигнат значителен напредък Комисията следи процеса на промени и тяхното приемане от двете общности и има готовност да предприеме действия в тяхно продължение. Мандатът, даден по силата на Регламента относно помощта остава в сила, като Комисията продължава своята работа по заложените в него цели. Значителна част от помощта допринася за икономическото развитие, било то пряко, чрез безвъзмездни средства за частния сектор, или непряко, чрез предоставяне на средства за подобряване на инфраструктурата, телекомуникациите, качеството на продуктите, развитието на човешките ресурси или за изключително важната подготовка за въвеждане на достиженията на правото на ЕС.

В някои сфери са налице сериозни оперативни проблеми по места, дължащи се на слабия капацитет на бенефициерите и липсата на местни ресурси, което пречи на участието на ОКТ. Въпреки трудностите Комисията не може да се оттегли от работата в областите, които представляват централни елементи на достиженията на правото на ЕС и са от жизненоважно значение за икономическото и социалното благополучие на гражданите на ЕС.

Що се отнася до до инвестициите в инфраструктура като цяло, налице са трудности при управлението на договорите, а предаването, експлоатацията, поддръжката и устойчивостта са проблемни, което често налага да се оказва

помощ и след приключване на изпълнението. В Регламента относно помощта развитието инфраструктурата е изведено на преден план; в процес на подготовка са значителен брой проекти, особено в областта на околната среда.

Широкомащабното изпълнение на проекти съгласно Регламента относно помощта започна през 2009 г., през петте последвали години бяха извлечени множество поуки както за Комисията, така и за бенефициерите. Заложените в регламента цели са действително амбициозни. Със своя последователен подход и съсредоточаване на вниманието върху най-важните въпроси, Комисията успя да постигне видими резултати. Много програми, съдържащи мерки за изграждане на доверие и схеми за предоставяне на безвъзмездни средства, включително предназначения за стопанските субекти в частния сектор, за училищата и за общностите, получиха добра оценка по места и постигнаха въздействие. По-специално, схемата за стипендии се радва на добър прием и е постигнала добро ниво на популяризиране.

Както се вижда от проучванията на Евробарометър⁴, нивото на доверие и положителното мнение от страна на общността на кипърските турци по отношение на ЕС е високо по стандартите на ЕС. Популяризирането на ЕС и комуникацията с общността на кипърските турци като граждани на ЕС е важен фактор в цялостния процес на постигане на споразумение.